

ЛІТЕРАТУРА

1. Атанов Г.А. Возрождение дидактики – залог развития высшей школы / Г.А. Атанов. – Донецк: Изд-во ДООУ, 2003. – 180 с.
2. Атанов Г.О. Теорія діяльнісного навчання. Навчальний посібник / Г.О. Атанов. – К.: ДООУ, 2007. – 186 с.
3. Галатюк Ю.М. Технологія моделювання творчої навчальної діяльності як засіб фахової підготовки вчителя фізики / Ю.М. Галатюк // Наукові записки. – Випуск 32. Частина I. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2001. – С.79-83.
4. Галатюк Ю.М. Системно-структурний аналіз навчально-пізнавальної діяльності (методологічний аспект) / Ю.М. Галатюк // Теорія та методика вивчення природничо-математичних і технічних дисциплін: зб. наук.-методичних праць: наукові записки РДГУ. Випуск 14. – Рівне: Волинські обереги, 2010. – С. 212-219.
5. Галатюк Ю.М. Проектуємо творчий процес навчального пізнання з фізики / Ю.М. Галатюк // Фізика. – 2007. – №1(312). – С.14-23.
6. Галатюк М.Ю. Розвиток навчально-пізнавальної компетентності старшокласників у процесі вивчення природничих предметів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.09 “Теорія навчання” / М.Ю. Галатюк. – Тернопіль, 2012. – 22 с.
7. Іваницький О.І. Сучасні технології навчання фізики в середній школі: монографія / О.І. Іваницький – Запоріжжя: Прем’єр, 2001. – 266 с.
8. Капица П. Л. Эксперимент. Теория. Практика: Статьи и выступления / П.Л. Капица. – [3-е изд.]. – М.: Наука, 1981. – 494 с.
9. Колесник А.Г. Природа педагогічної майстерності та умови її становлення / А.Г. Колесник // Проблеми науково-технічної творчості молоді: наукові записки Ніжинського державного педагогічного інституту. – Ніжин: НДПІ, – 1998.–С.17-20.
10. Кузьмина Н.В. Предмет акмеологии / Н. В. Кузьмин. – СПб: Питер, 1995. – 158 с.
11. Машбиц Е.И. Психологические основы управления учебной деятельностью / Е.И. Машбиц. – К.: Вища школа, 1987. – 223 с.
12. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Джон Равен. – М.: Когито-Центр, 2002. – 257 с.
13. Сергієнко В.П. Теоретичні і методичні засади навчання загальної фізики в системі фахової підготовки вчителя: автореф. дис. на здоб. ступ. д-ра пед. наук: спец. 13.00.02 – теорія і методика навчання фізики / В.П. Сергієнко; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – К., 2005. – 40 с.
14. Хуторской А.В. Компетентность как дидактическое понятие: содержание, структура и модели конструирования / А.В.Хуторской, Л.Н. Хуторская; под ред. А.А. Орлова // Проектирование и организация самостоятельной работы студентов в контексте компетентностного подхода: межвузовский сб. науч. тр. – Тула: Изд-во Тул. гос. пед. ун-та им. Л.Н. Толстого, 2008. – № 1. – С. 117-137.

М.Ю. ГАЛАТЮК. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОЕКТИРОВАНИЯ УЧЕБНО-РАЗВИВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ПРОЦЕССЕ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИКИ

Резюме. В статье рассмотрены теоретические и методические аспекты развития профессиональной компетентности будущих учителей физики, технология развития профессионального умения моделировать творческую познавательную деятельность учащихся в процессе обучения физике и технологический инвариант проектирования учебной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, проектирование познавательной деятельности, технологический инвариант.

M.Y. HALATYUK. RIVNE STATE HUMANITARIAN UNIVERSITY, THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF DESIGNING EDUCATIONAL-COGNITIVE ACTIVITY OF IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF TEACHERS OF PHYSICS

The summary. The article deals with theoretical and methodological aspects of the professional competence of future teachers of physics, technology professional development experience design creative educational-cognitive activity of students in learning physics and technological invariant designing learning activities.

Key words: professional competence, designing educational-cognitive activity, technological invariant.

Одержано редакцією 11.09.2014 р.

УДК: 378.091.2: 502/504 - 051

Д.В. ЛИКО, О.П. ВОЙТОВИЧ

ЕФЕКТИВНІ МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ

Резюме. В статті проаналізовано дефініцію поняття «якість освіти», розкрито ефективні способи підвищення якості підготовки студентів-екологів, подано пропозиції щодо підвищення якості освітніх послуг вищих навчальних закладів.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, якість освіти, освітні послуги, студенти-екологи.

Постановка проблеми. Ринок праці визначає основні стандарти якості освіти у вигляді зміни попиту на тих чи інших фахівців, уточнення знань і вмінь, якими повинні володіти претенденти на певні вакансії. Тому першочерговим завданням кожного вищого навчального закладу є підготовка конкурентоспроможного фахівця. В цьому аспекті перед вищим навчальним закладом ставиться завдання визначити фактори, що підвищують якість надання освітніх послуг. Забезпечення якості освітніх послуг повинно визначатися всіма зацікавленими сторонами, тобто закладами освіти, студентами та роботодавцями. Проблема забезпечення якості освіти є провідною парадигмою реформування вищої освіти [5], відповідні програми заходів реалізуються як на регіональному, національному і галузевому рівнях, так і на рівні окремих навчальних закладів. Домінуючою тенденцією розвитку взаємодії сфери освіти і ринку праці є визнання провідної ролі оцінки результатів (а не процесу) навчання при визначенні якості підготовки фахівців.

Аналіз останніх досліджень. Проблема якості освіти стала однією з домінуючих у процесі реформування національних освітніх систем, що розпочалися наприкінці ХХ століття і відбуваються нині в багатьох країнах світу. Питання сучасного стану і якості освіти в Україні та перспективи її розвитку досліджено А. Алексюком, В. Бондаренком, І. Бехом, О. Величком, В. Кременем, О. Ляшенком та іншими. Широко висвітлюється дана проблема в сучасній Україні засобами масової інформації, оскільки питання вищої освіти останніми роками все більше привертає увагу громадськості.

Постановка завдання. Суспільство, яке орієнтується на позитивні зміни, потребує нових освітніх орієнтирів, адже освіта відіграє вирішальну роль у розбудові держави. Тому важливим є забезпечення високоякісної освіти на всіх її етапах і рівнях. В умовах сталого розвитку суспільства, важлива роль відводиться підготовці студентів-екологів. Метою статті є дослідження ефективних механізмів підвищення якості підготовки студентів-екологів та надання пропозицій щодо перспектив покращення якості освітніх послуг.

Виклад основного матеріалу. Підвищення якості вищої освіти є пріоритетним завданням освітянської спільноти, оскільки система вищої освіти формує найважливіше багатство держави – людський потенціал. У Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету й конкурентоспроможності країни на міжнародній арені, а якість освіти визначена національним пріоритетом і передумовою національної безпеки держави [6].

Аналіз літературних джерел дозволяє висвітлити такі визначення поняття якості освіти: зокрема як «інтегральну характеристику освітнього процесу і його результатів, що виражає міру їх відповідності поширеним у суспільстві уявленням про те, яким повинен бути названий процес і якій меті він повинен служити» [2, 510]; «багатовимірне методологічне поняття, яке рівнобічно віддзеркалює суспільне життя – соціальні, економічні, політичні, педагогічні та інші. Як системний об'єкт її характеризують якість мети, якість педагогічного процесу і якість результату» [3, 7-8]; «сукупна, комплексна, системна, цілісна характеристика, яка включає в себе, окрім якості навченості, ще й цілу низку параметрів» [4, 110]. В Законі України «Про вищу освіту» якість вищої освіти визначається рівнем здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти [5].

На наш погляд, якість вищої освіти залежить від низки взаємопов'язаних компонентів: професіоналізм викладацького складу, якість попередньої підготовки абітурієнтів, стан матеріально-технічної бази вищого навчального закладу, якість навчально-методичних комплексів дисциплін та їх доступність студенту, впровадження інноваційних технологій, мотивація викладацького складу, особистісні прагнення та досягнення студентів, конкурентоздатність випускників на ринку праці. На сьогодні вищі навчальні заклади виступають «виробниками» освітніх послуг, а студенти є «споживачами». В цьому контексті студент прагне отримати такий рівень знань, який би відповідав сучасному ринку праці, а вищий навчальний заклад має запропонувати такі освітні послуги, які є конкурентоспроможними на ринку праці.

Спираючись на думку Величко О.Г. [1] можна виділити такі критерії, які сприяють якісному наданню освітніх послуг: прийняття студентів як рівноправних партнерів та забезпечення студентам відповідного освітнього середовища; наділення студентів відповідальністю й почуттям їх значимості; забезпечення студентам умов за яких вони змогли б виявити свої сильні сторони й нейтралізувати слабкі; надання допомоги студентам у навчанні завдяки командній роботі викладачів і студентів; залучення студентів і викладачів до процесу прийняття рішень, що мають відношення до них самих; надання студентам можливості поділитися своїми проблемами, мріями, досягненнями, баченням перспективи з викладачами кафедри та адміністрацією факультету й вузу.

Освітні послуги в сфері підготовки фахівця еколога ґрунтуються на змісті навчальних планів за напрямками і спеціальностями з урахуванням вимог затверджених галузевих стандартів освіти, нормативних документів Міністерства освіти і науки України і тимчасових стандартів освіти Університету з варіативною частини. Цей перелік є достатнім для забезпечення відповідності критеріям процедур ліцензування та акредитації, але не вирішує проблем освіти, зокрема:

- обмін освітніми навчальними програмами на теренах європейського освітнього простору;
- зростання привабливості й прозорості навчальних програм для потенційних роботодавців, з якими вони повинні бути погоджені;
- забезпечення академічної мобільності студентів;

- відповідності професійної підготовки фахівця змінам у суспільстві;
- підвищення здатності випускників до працевлаштування як у найближчій перспективі, так і в майбутньому;
- встановлення однакових критеріїв оцінювання досягнень студентів.

У навчальному закладі значна роль у якійсній підготовці фахівців відводиться випусковій кафедрі, яка зобов'язана підготувати програми вибіркових навчальних дисциплін та виконувати інші нормативні документи Міністерства освіти і науки України, що передбачають високу якість освітніх послуг. Для випускової кафедри, що надає освітні послуги, внутрішніми показниками слугують: якісний професорсько-викладацький склад, кількість переможців студентських наукових конкурсів, олімпіад, учасників конференцій молодих вчених, результативність аспірантури, технічне оснащення аудіовізуальними засобами аудиторій та лабораторій тощо.

Саме професорсько-викладацький склад у кінцевому підсумку несе відповідальність за розробку навчальних програм, навчально-методичних комплексів та їхнє впровадження, якість викладання та оцінювання, забезпечення зворотного зв'язку із роботодавцями, випускниками і студентами. Значну частину навчальної роботи викладач проводить зі студентом, як в аудиторії, так й індивідуально. Тому компетентність викладача є ключовим чинником, який визначає потенціал кафедри, зокрема, та навчального закладу, в цілому, у ракурсі забезпечення якості освіти. Тому, ми вважаємо, що одним з механізмів підвищення якості освітніх послуг є *оцінка якості діяльності професорсько-викладацького складу*, в основу якої покладено:

- урахування думок студентів про якість викладання та особистісні дані викладача;
- урахування результатів навчання;
- готовність навчально-методичних комплексів дисциплін;
- наявність навчально-методичних видань, посібників, підручників;
- науково-дослідна робота та видавнича діяльність;
- трудова дисципліна;
- участь в організаційній роботі кафедри, факультету, університету;
- виховна діяльність.

Наступним механізмом підвищення якості освітніх послуг студентів-екологів є *впровадження наскрізної тематики науково-дослідної роботи* студентів з метою ґрунтовного осмислення екологічних проблем, починаючи від розуміння наявності природних ресурсів, переробки цих ресурсів, застосування технологічних схем різними підприємствами, їхній вплив на навколишнє середовище та моніторинг стану природного середовища. Науково-дослідна робота студентів побудована з одного боку, з урахуванням послідовності вимог навчальних планів бакалавра, спеціаліста, магістра, а з іншого – вимог ринку праці. Даний вид роботи студентів розділений на три групи:

- обов'язкова (виконання завдань для самоконтролю, розрахункові завдання, курсові роботи та дипломні роботи);
- добровільна (участь в гуртках, що функціонують на кафедрі, конкурсах, олімпіадах, конференціях тощо);
- рекомендована (підготовка наукових повідомлень, наукових публікацій).

Науково-дослідна робота студента повинна мати мотиваційну основу, зокрема, згідно першої групи мотивація полягає у отриманні допуску до екзамену, заліку чи факту складання, тоді як друга і третя групи, де відсутній офіційний примус, мотивація студента залежить від бажання самоствердитися, здатності викладача зацікавити певним видом діяльності. Важливе значення в наданні освітніх послуг має *співпраця з науковими установами* прогнозованої сфери можливої професійної діяльності, де студенти-екологи мають можливість практично користуватися обладнаннями та устаткуванням з лабораторної діагностики стану здоров'я, природних ресурсів й сільськогосподарської продукції.

Одним із ефективних механізмів підвищення якості освітніх послуг студентам-екологам є *проведення лабораторних робіт у польових умовах* на заповідних, гідрографічних та промислових об'єктах регіону. Використання такої форми проведення занять дозволяє студентами краще засвоїти знання про склад біоти та рідкісні види рослин, гідроекологічні параметри та екостан водойм, техногенні викиди промислових підприємств та оцінити екологічну ситуацію урбоекосистеми обласного центру та прилеглих геокомплексів.

Варто відмітити, такий механізм, як *застосування геоінформаційних систем* для моделювання екологічного стану навколишнього середовища певної території з врахуванням кліматичних умов, географічного положення та промислового комплексу заданої території.

Проведення інтегрованих занять, на які запрошуються фахівці різних напрямів наукових досліджень, що дозволяє формувати професійні знання майбутніх фахівців в комплексі, сприяє підвищенню творчого потенціалу студентів та осмисленню причинно-наслідкових зв'язків, формує професійні компетентності студента, вносить оригінальність в навчальний процес, стимулює співпрацю викладачів.

Не менш важливе значення у підвищенні якості освітніх послуг має *позааудиторна робота* студентів (індивідуальна та самостійна), зокрема, навчальні екскурсії в природних заповідниках, науково-дослідних установах, великих підприємствах, у музейних закладах, зонах стихійного екологічного лиха, а також проведення навчальних практик у польових умовах, виробничих – безпосередньо на підприємствах, що забруднюють оточуюче середовище, в наукових лабораторіях.

Для підтримки самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів використовуються *локальні та глобальні інформаційні мережі*. З цією метою навчально-методичні розробки з дисциплін розміщені в локальній мережі, що об'єднує студентське містечко та навчальні корпуси.

Основною платформою дослідження якості знань студентів та ефективності подальшого надання освітніх послуг є *проведення вхідного*, згідно зі структурно-логічною схемою навчальної дисципліни, та *поточного й підсумкового контролю*. Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення наявного рівня підготовки студентів до вивчення заданої дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування навчального процесу з відповідного курсу. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекцій, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних видів навчальної діяльності. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються кафедрою та подана в навчально-методичному комплексі дисципліни. Результати поточного контролю використовуються як викладачем для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Головне завдання поточного контролю - допомогти студентам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати усі навчальні предмети. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах.

Підвищення ефективності механізмів надання освітніх послуг досягається також роботою членів кафедри у складі навчально-методичної комісії з екології при Міністерстві освіти і науки України та розробкою галузевого стандарту вищої освіти і програм нормативних навчальних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалавра й магістра. Досвід роботи в комісії дозволяє передавати його студентам, як в теоретичній, так і практичній підготовці.

Поряд з позитивними та ефективними сторонами надання якісних освітніх послуг, слід відзначити й недоліки, зокрема:

- відсутність мотивації студентів на майбутнє працевлаштування, а як наслідок – погане відвідування занять та неповне виконання індивідуального плану підготовки фахівця;
- недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення та відсутність програм комп'ютерно-інформаційного забезпечення дисциплін професійної підготовки;
- слабка база проходження усіх видів практики, за виключенням польових, що пов'язано з недофінансуванням цього виду професійно-практичної підготовки.

Разом з тим, залишається проблемним вивчення досвіду європейських країн та обмін студентами через відсутність фінансової підтримки. Ми вважаємо, що варто внести в Трудовий колективний договір Університетів пункт надання платних освітніх послуг з відпрацюванням пропущених практичних і лабораторних робіт без поважних причин, що дозволить підвищити самодисципліну студента; впровадити рейтингове оцінювання роботи викладачів з відповідним матеріальним стимулюванням; систематично покращувати матеріально-технічну базу; сприяти розвитку міжнародного співробітництва.

Висновки. Кожен вищий навчальний заклад має прагнути вийти на високий рівень надання освітніх послуг з метою підготовки випускників, які б впевнено почувалися на ринку праці, адже рівень їхньої професійної підготовки повинен дозволяти їм ефективно працювати в умовах постійних соціально-економічних змін. З метою реалізації якісної підготовки студентів-екологів у нашому університеті впроваджуються такі заходи: систематичне підвищення професійної підготовки викладачів та оцінка якості їх діяльності; вдосконалення навчально-методичного забезпечення навчального процесу згідно вимог суспільства; застосування сучасних освітніх технологій; залучення студентів до науково-дослідної роботи; співпраця з науковими установами; покращення матеріально-технічного забезпечення; оцінка якості знань студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Величко О.Г. Якість освіти – проблеми й перспективи / О.Г.Величко, С.Й. Пінчук, С.Т. Пліскановський // Проблеми освіти: наук.-метод. зб. – К.: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2003. – Вип. 34. – С. 282-286.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник / С.У. Гончаренко. – [вид. 2-е, доп. й випр.]. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 552 с.
3. Ляшенко О. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти [Текст] / О. Ляшенко // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 1(46). – С. 5-12.
4. Островерхова Н. Оцінка якості освіти [Текст] / Н. Островерхова // Освіта і управління. – 2005. – Т. 8, №1. – С. 109-113.
5. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: Закон України [прийнято Верховною Радою 1 липня 2014 року № 1556-VII]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45512. – Назва з екрану.
6. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ [видано Президентом України 17 квітня 2002 року №347] – К.: Парламентське вид-во, 2004. – 158с.

Д.В.ЛИКО, О.П.ВОЙТОВИЧ. ЭФФЕКТИВНЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ-ЭКОЛОГОВ

Резюме. В статье проанализировано дефиницию понятия «качество образования», раскрыто эффективные способы повышения качества подготовки студентов-экологов, предложено меры повышения качества образовательных услуг высших учебных заведений.

Ключевые слова: высшее учебное заведение, качество образования, образовательные услуги, студенты-экологи.

D.V. LYKO, O.P. VOYTOVYCH. EFFECTIVE MECHANISMS OF IMPROVING THE QUALITY OF TRAINING FUTURE ECOLOGISTS

The summary. At the article analyzed the definition of the concept of "quality education", disclosed effective ways of improving the quality of future ecologists, suggested measures to improving the quality of educational services in higher education.

Key words: higher education, quality of education, educational services, students, environmentalists.

Одержано редакцією 11.09.2014 р.

УДК: 378.147.34

Ю.О. ГЛІНЧУК

ПИТАННЯ СТРЕСУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ІЗ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Резюме. Стаття присвячена висвітленню теоретико-методичних засад формування компетентності майбутніх педагогів щодо вирішення проблеми стресу у майбутній професійній діяльності.

Ключові слова: стрес, причини стресу, запобігання стресу, освітнє середовище, навчально-виховний процес, компетентність із охорони праці в галузі.

Постановка проблеми. Стрес є невід'ємною складовою життя сучасного суспільства, тим більше стосовно представників професій типу «людина-людина». Підвищеному рівню стресової напруги сприяють глобалізація суспільства, контрастність, розмежованість населення за матеріальними, релігійними та політичними ознаками, незадовільний загальний рівень добробуту людей, невпевненість у майбутньому і т.п.

Професія педагога є однією із найбільш стресових. Вже сам факт трудової діяльності серед великої кількості суб'єктів освітнього середовища, у кожного з яких свої погляди, переконання та цілі, сприяє безпосереднім чином високому рівню психологічної напруги. Додатково цьому неабияк сприяє сучасна організація навчально-виховного процесу у закладах освіти: високий і невпинно зростаючий рівень вимог до особистості і діяльності педагога, відповідальність педагога не лише за навчальну діяльність, а й за режимні моменти, відвідування, ремонт, збереження майна закладу і т.п. Разом з тим, проблема стресу є актуальна й стосовно вихованців освітніх закладів і причинами цього є ускладнення шкільних програм, недосконалість підручників, девальвація загальнолюдських цінностей підростаючого покоління, негативний вплив інформаційного простору, недостатній матеріальний рівень проживання.

У зв'язку із вищезазначеним, ми відносимо стрес до значущих і актуальних негативних чинників освітнього середовища, звідки випливає логічна потреба врахування цього у формуванні готовності майбутніх педагогів до зіткнення із даним негативним чинником у майбутній професійній діяльності. Досліджувана проблема є поліаспектною і її шляхи вирішення лежать у широкому міждисциплінарному полі, оскільки традиційно стрес вважається психологічною категорією, психологічний мікроклімат розглядається як аспект психології і виробничий чинник з точки зору охорони праці, а запобігання стресів під час навчально-виховного процесу є педагогічним завданням.

Аналіз досліджень і публікацій. Ми погоджуємось із положеннями про залежність формування мотивів від минулого досвіду суб'єкта (С. Рубінштейн); із теорією стресу Г. Сельйо; із результатами досліджень про вплив недоліків навчально-виховного процесу на стан хронічної захворюваності дітей різних навчальних закладів (Л. Бойко, С. Лупаренко, О. Попов). Нам імпонують висновки Я. Зелінської, Є. Ожогова, К. Єфремова, Н. Єфремової, Т. Трушиної та ін. про те, що часті психологічні травми призводять до стресів, прояви яких є несприятливими як для учнів, так і для педагогів.

Метою статті є розкриття теоретико-методичних засад формування компетентності майбутніх педагогів щодо вирішення проблеми стресу у майбутній професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Компетентність майбутніх педагогів з охорони праці в галузі формується переважно під час вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі». Підготовка студентів здійснюється в системі лекційних і практичних занять та самостійної роботи. Вона передбачає отримання готових знань та самостійне здобуття знань і результатів дослідницької діяльності. При цьому велике значення має самостійна робота, адже саме вона слугує витокком безперервного підвищення професійної компетентності протягом всього терміну майбутньої педагогічної діяльності. Дана дисципліна читається на п'ятому курсі і, на наш погляд, її ключовий зміст повинен подаватися у тісному взаємозв'язку зі знаннями, вміннями та навичками, отриманими раніше.

Аспект стресу як негативного чинника професійної діяльності теоретично означається при подачі лекційного матеріалу і набуває подальшого розвитку в самостійній роботі та на практичному занятті.

Наведемо розроблену нами практичну роботу для студентів спеціальності «Початкова освіта».

Форма проведення - практична робота

Стрес як негативний чинник освітнього середовища

Мета. Продіагностувати стресовий стан власного організму та навчитись визначати шляхи запобігання стресам у дітей молодшого шкільного віку в різних сферах діяльності.